

# Transforming strategies



Sydösterbotten

---

## Regionstrategi för Sydösterbotten

---

Vanda, Technopolis  
15.06.2009

Jari Puhakka, Mia Örså  
Capful Ab

Riitta El-Nemr, Hans-Erik Lindqvist, Stefan Skullbacka,  
Marlene Svens, Håkan Westermark

## INNEHÅLL

<b>DEL 1</b>	Strategiprojekt
<b>DEL 2</b>	Regionens historiska utveckling
<b>DEL 3</b>	Regionen idag – resurser, begränsningar och branscher
<b>DEL 4</b>	Fyra framtidsscenarier
<b>DEL 5</b>	Trender
<b>DEL 6</b>	Nödvändiga åtgärder och scenariobaserade reservplaner
<b>DEL 7</b>	Strategisk vilja
<b>DEL 8</b>	Strategiprogram



Regionstrategi för Sydösterbotten

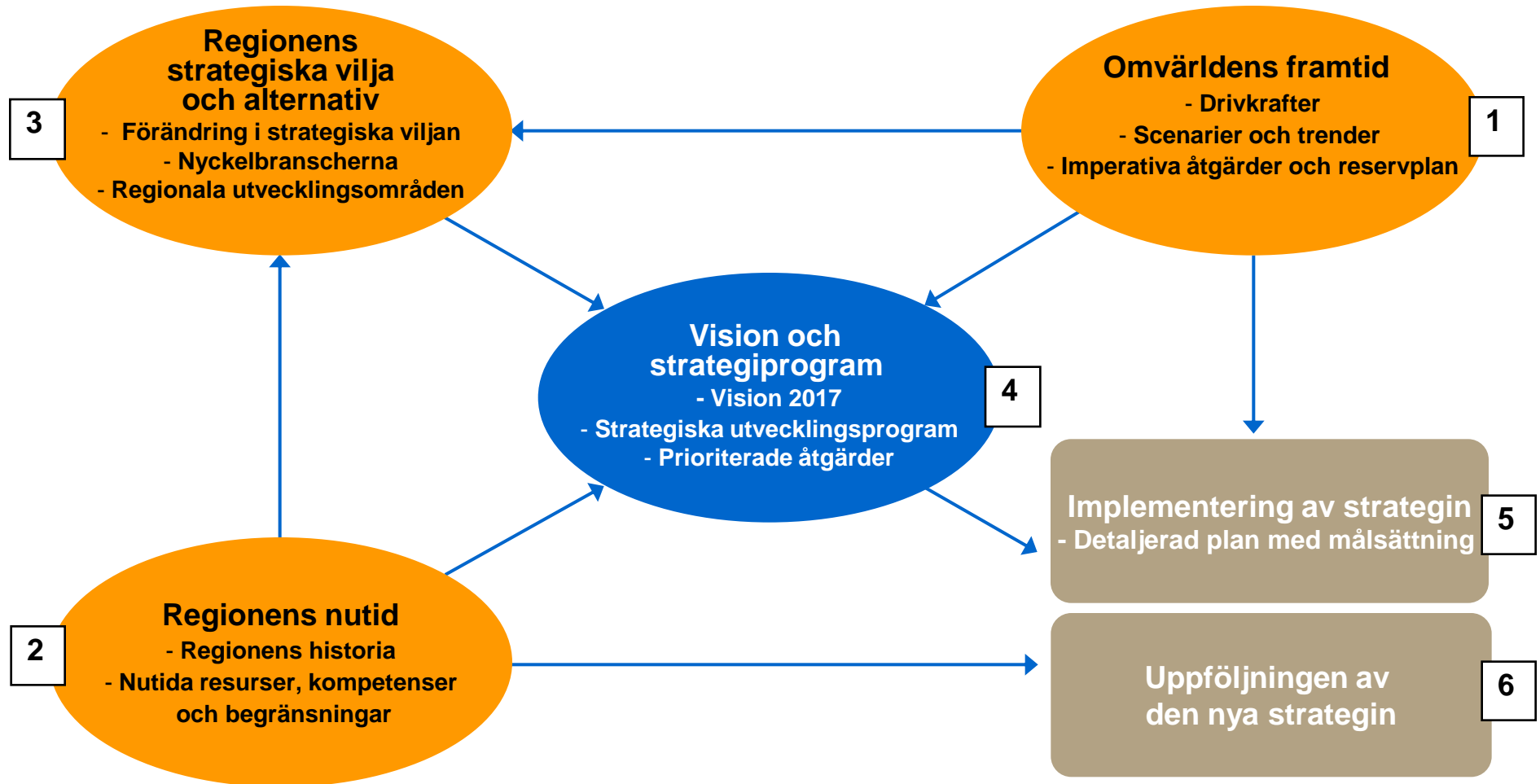
---

**DEL 1**

**Strategiprojekt**

---

# Strategiprojektets referensram





Regionstrategi för Sydösterbotten

---

**DEL 2**

Regionens historiska utveckling

---

# Sydösterbottens och omvärldens utvecklingsfaser

Traditionella landsbygden omformas	Industrin ökar i betydelse	Service- och datasamhället utvecklas
1950-1975	1976-1995	1996-
<p><b>Omvärld</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Utveckling av industriell teknologi</li> <li>• Landsbygdens brytningstid</li> <li>• Konsumtionssamhället utvecklas</li> <li>• Lång efterkrigstida tillväxt</li> <li>• Krigsskadestånd - uppbyggnad av metallindustrin</li> <li>• Hemmamarknadsindustri</li> <li>• Emigration till Sverige</li> <li>• Skolindragningar på landsbygden</li> <li>• Grundskolreform genomförs. Landsbygds-gymnasier inrättas och yrkesutbildningen utvecklas</li> <li>• Folkhälsolagen kommer till, hälsovårdscentraler grundas</li> <li>• Servicesamhället börjar utvecklas</li> <li>• Oljekrisen</li> <li>• Kommunsammanslagningar i Finland</li> </ul> <p><b>Region</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Omfattande emigration till Sverige</li> <li>• Växthus- pälsdjurs- och potatisnäringarna utvecklas, packerier startar,</li> <li>• Jordbruket omformas och arbete utanför traditionella jordbruket ökar. Djurhushållningen minskar, småbruken försvinner.</li> <li>• Industriföretagen inom metall-, karosseri-, transport- och träförädlning utvecklas</li> <li>• Bottenhavets sjukhus, Helenasjukhuset och Närpes sjukhus byggs</li> <li>• Kommunreform i Närpes och Kristinestadsområdena</li> <li>• Riksväg 8 och stamväg 67 byggs.</li> <li>• Persontrafiken på järnvägen upphör</li> <li>• Gymnasieutbildningen lokaliseras till kommunerna</li> <li>• Sommarmarknad startas i Kristinestad</li> </ul>	<p><b>Omvärld</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Finland EU-medlem 1995</li> <li>• Internationalisering</li> <li>• Handeln koncentreras till större enheter</li> <li>• Telekomunikationer och IT-teknologi utvecklas (NOKIA)</li> <li>• Sovjetunionens och järnridåns förfall</li> <li>• Lantbruket utvecklas med större gårdsenheter och specialodlingar</li> <li>• Skolor och barndagvård utvecklas</li> <li>• Akademisk undervisning till Österbotten</li> <li>• Fritidsaktiviteterna får ökad betydelse</li> <li>• Datasamhället tar form</li> </ul> <p><b>Region</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Metsä-Botnias sellulosafabrik byggs i Kaskö</li> <li>• Kaskö hamn utbyggs</li> <li>• Färjtrafik inleds och avslutas från Kaskö till Gävle</li> <li>• Pohjolan Voimas elkraftverk i Kristinestad kommer till</li> <li>• Företagshuset Dynamo i Närpes grundas</li> <li>• Nya märkbara industrietableringar genom lokala krafter bl.a., Lindells, Norrgård, Uni-Pak, Uni-Cel, Estrella.</li> <li>• Närpes mottar sina första invandrare (flyktingar)</li> <li>• Sydösterbottens yrkesskola (senare Vocana) startar</li> <li>• Fritidssektorn utvecklas med bl.a. Idrotts- sim, och ishall</li> <li>• Lokal TV verksamheterna startar</li> <li>• Tomatkarneval startas i Närpes</li> </ul>	<p><b>Omvärld</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Globalisering och frihandel</li> <li>• Kinafenomenet</li> <li>• Ekonomisk ned- och och uppgång vid millenniumskiftet</li> <li>• Ubiksamhället tar form (digitalisering)</li> <li>• Statlig regionalförvaltning omorganiseras.</li> <li>• Post, tele och vägförvaltning bolagiseras</li> <li>• Många bybutiker upphör</li> <li>• Regional koncentration fortsatt utflyttning från landsbygden</li> <li>• EURO-området bildas och € tas i bruk</li> <li>• Ökning av antalet seniorer i samhället</li> <li>• Tjänstesamhället utvecklas kraftigt</li> <li>• Finanskrisen skapar oväntade och ännu osedda konsekvenser på nationalekonomierna</li> <li>• Skogsindustrins omstrukturerar sin verksamhet</li> <li>• Behov av alternativa energiproduktionsmetoder ökar</li> </ul> <p><b>Region</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Säng- och madrassfabriken Unituli etableras,</li> <li>• Hamnverksamheten utbyggs i Kaskö med bl.a. Fiskehamn, ny färjlinje till Härnösand</li> <li>• Växthusnäringen utbyggs och med stora blockhus</li> <li>• Flere industrier läggs ned, bl.a. Raisio, Estrella, Lindell,</li> <li>• Fiberbredband byggs i Närpes och Kristinestad</li> <li>• Vindkraftverksområden och -parker planeras</li> <li>• Kristinestad bygger simhall, Närpes uppför bollhall</li> <li>• KSSR reformen och hälsovårdssamarbete inleds i området Malax-Kristinestad, K5</li> <li>• Huvudsakliga verksamheterna vid Bottenhavets sjukhus läggs ner.</li> <li>• Underleverantörsverksamheten utvecklas</li> <li>• Ökad arbetsutpendling från regionen</li> <li>• Kraftigt underskott av arbetskraft → stor arbetsinvandring</li> <li>• M-Real etableras och Metsä-Botnia i Kaskö läggs ner</li> <li>• Finanskrisens "tsunamivåg" slår mot regionen, effekterna omfattning på den regionala ekonomin är ännu okänd.</li> </ul>



Regionstrategi för Sydösterbotten

**DEL 3**

Regionen idag –  
resurser, begränsningar och branscher

# Sydösterbottens resurser och begränsningar 2009

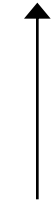
	RESURSER		BEGRÄNSNINGAR / SVAGHETER
KOMPETENSFAKTORER	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Kontakter till Sverige (Norden)</li> <li>○ Integreringsprocess för inflyttare</li> <li>○ Tvåspråkighet</li> <li>○ Sektorvist spetskunnande inom vissa branscher, bl.a. inom grönsaksodling i växthus, påbyggnadsindustrin för tunga fordon, potatisodling och -förädling, metallindustri för virkeshantering, fiskeförädling, transportlogistik på landsväg och hamnlogistik.</li> <li>○ Yrkesutbildning inom andra stadiet för vissa branscher (bl.a. metall och HOIVA, musik, IT)</li> <li>○ Föreningskompetens</li> </ul>	↔	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Relativt låg utbildningsnivå generellt</li> <li>○ Begränsningar inom tvåspråkig kommunikation (finska/svenska)</li> <li>○ Brist på kunnig arbetskraft, (nyckelpersoner) inom spetskompetensområden</li> <li>○ Brist på specialistkompetens inom företagstjänster (KIBS-tjänster)</li> <li>○ Avsaknad av 3-stadiets utbildning och delvis inom 2 stadiet bl.a. yrkesutbildning på finska och vissa yrkeskategorier på svenska</li> </ul>
STRUKTURELLA FAKTORER	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Hög andel av småföretagsamhet</li> <li>○ Bred spridning på mikroföretag inom olika branscher</li> <li>○ Tätt föreningsnät</li> <li>○ Lojal arbetskraft och hög arbetsmoral</li> <li>○ Samarbete inom kommunal serviceproduktion inom vissa områden (bl.a. KSSR samarbetet)</li> <li>○ Lokal och delvis regional näringslivsutveckling via företagshuset Dynamo</li> <li>○ Tillgång på oanvända utrymmen för företagsverksamheter (t.ex. MB i Kaskö, Sjukhusbacken i Krs)</li> <li>○ Järnvägs- och hamnförbindelser</li> <li>○ IT-infrastruktur baserad på fiberoptik under utbyggnad</li> <li>○ Tillgång på lämpliga områden för vindkraftsutvinning</li> <li>○ Elkraftverk med potentiella utvecklingsmöjligheter</li> <li>○ Medborgarinstitut</li> <li>○ Infrastruktur för fritidsboende och genuina kulturmiljöer, bl.a. trähusstäderna</li> </ul>	↔	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Regionens kritiska massa är liten</li> <li>○ Samarbetsviljan mellan kommunerna är begränsad (t.ex. olika städer har olika målsättningar)</li> <li>○ Avsaknad av befullmäktigt organ för regional strategisk utveckling</li> <li>○ Utvecklade organisering av intressebevakning och resursering av utvecklingsverksamhet</li> <li>○ Brist på innovationsmiljöer</li> <li>○ Låg prioritet på FOU insatser i näringslivet, få FOU stödande strukturer</li> <li>○ Tillgång på manliga- /kvinnlige arbetsplatser för inflyttade familjer</li> <li>○ Svag förmåga att växa och förnya sig (t.ex. låg prioritering av kompetensutveckling) bland SM-företag</li> <li>○ Svagt intresse för kluster- och nätverkssamarbete mellan företag</li> <li>○ Få företag/organisationer som kan erbjuda arbetsplatser för högutbildade</li> <li>○ Regionens perifera läge i förhållande till region- och tillväxtcentra</li> <li>○ Brister i kommunikationer (allmänna färdmedel till och från regionen)</li> <li>○ Brister i väst-östlig kommunikation mot mellersta Finland och Birkaland</li> <li>○ Olika kulturella bakgrunder hos befolkningen splittrar regionens syn på samsarbetsområden och prioriteringar</li> <li>○ Svensk- och finskspråkiga kulturskillnader</li> </ul>

# Strategisk positionering av branscher | 2009

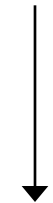
Bollarnas storlek beskriver antalet personer i regionen som arbetar inom branschen (2007)

Antal verksamhetsställen	
	<10
	10-50
	50-150
	>150

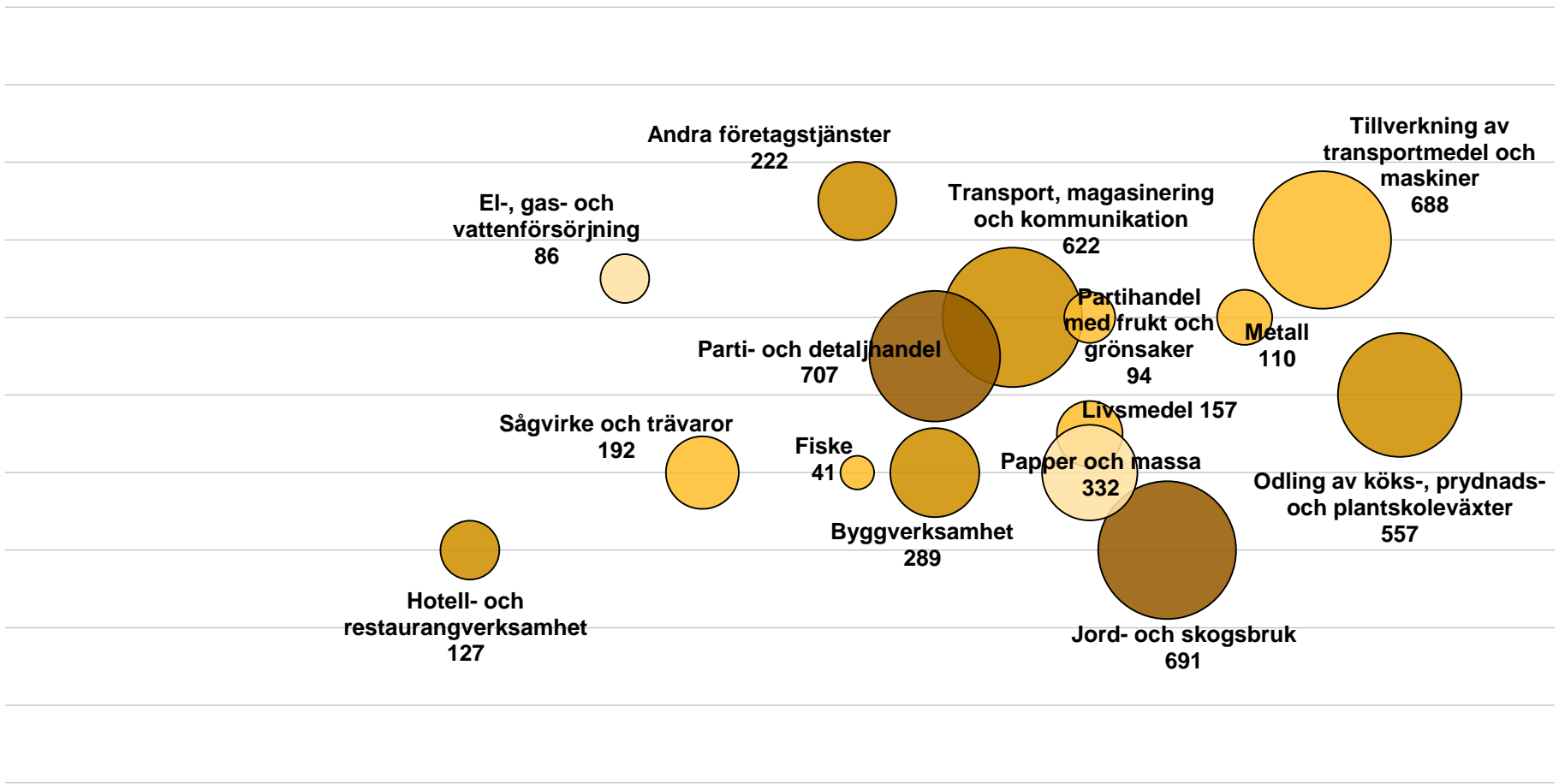
HÖG



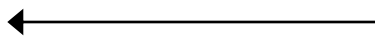
ATTRAKTIVITET



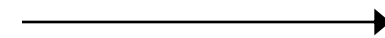
LÅG



SMAL



REGIONENS KUNSKAP



BRED



Regionstrategi för Sydösterbotten

---

**DEL 4**

Fyra framtidsscenarier

---

# Scenariernas dynamik

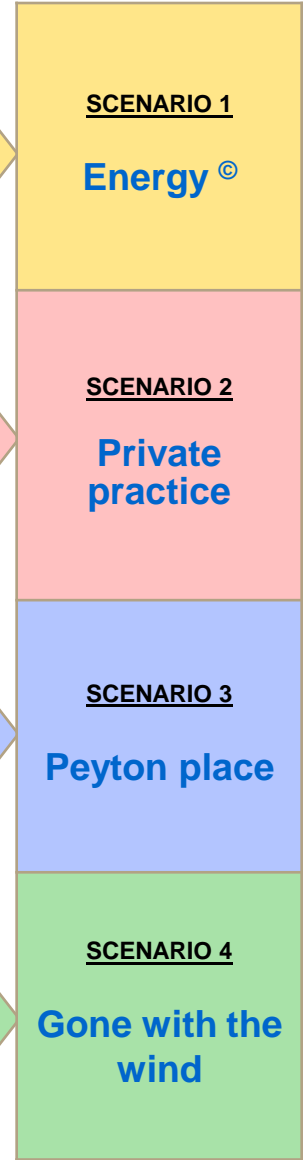


Näringslivet har god förnyelseförmåga. Balanserad näringslivsstruktur dvs. stora såsom SM-företag. Starka, fungerande kluster med kritisk massa. I Finland blomstrar kunskapsintensiva branscher. Regionaliseringen stödd på nationell lagstiftning. Högkonjunktur har pågått. Goda import och export möjligheter t. ex. till Ryssland. Brist på arbetskraft på all typ av kunnandet närområdet.

Nya ersättande produkter och teknologier samt serviceprodukter och kunnande har ersatt flere av de traditionella branscher. Specialisering t.ex. inom miljö och energiteknologiska företag. Statsandelar till kommuner åtstramas. Kommunerna privatiserar en större andel inom alla sektorer. Externt kapital till regionerna och näringslivet i allt större grad. Ansvar läggs på individen och tredje sektorn till viss del. Mera regional autonomi.

Ny ekonomisk kris. Ökad protektionism. I Finland finns konkurrenskraften bara i några centralorter, fokuserad på ett fåtal branscher. Starkt begränsad pga. statens och EU:s näringslivspolitik hindrar näringslivets förnyelse. Centraliserad utbildning och förvaltning skapar starka regioncentra utanför Österbotten/Södra Österbotten. Utökad regional självförsörjningsgrad.

Oförmåga att utnyttja den förändrade ekonomiska situationen i världen och i Finland, kombinerat med regional splittring och brist på gemensam vilja, leder till en situation där man marginaliseras utanför utvecklingens huvudflöde. Finlands ekonomi fluktuerar med världsekonomin ostabila takt. Ryssland erbjuder möjligheter för Finland men västkusten utnyttjar chansen endast marginellt och begränsat.





Regionstrategi för Sydösterbotten

---

**DEL 5**

Trender

---

# Trender i Sydösterbottens omvärld (1/2)

## Globaliseringen fortsätter

- Graden av globalt samarbete och global nätverksbildning kan variera, men man strävar efter att hitta globala lösningar till globala problem.
- Tillverkningens konkurrenskraft blir sämre i synnerhet gällande bulkprodukter.

## Energibehovet ökar

- Kinas och övriga snabbt växande länders kraftigt ökande energibehov hotar energiförrådets tillräcklighet på en global nivå.
- Energiförsörjningens betydelse ökar.
- Efterfrågan av förnybar energi ökar.

## Miljöns betydelse och ekologiska synvinklar ökar

- Eftersträvan efter hållbar utveckling inom alla fyra former (ekonomisk, miljö, social och kulturell) förstärks som bas för all verksamhet.
- Miljövänliga lösningar blir vanligare inom energiproduktion och – förbrukning samt inom tillverkning av förbrukningsvaror. Knappheten av råmaterial ökar materialeffektiviteten.
- Produktionskostnaderna höjs
- Ökade krav för producerande företagare

## Värderingar av boendemiljö

- Boendemiljöns trivsamt, säkerhet och tillgången till tjänster accentueras.

## Betydelsen av livsmedelsproduktionen ökar

- Jordens befolkningsökning ökar på efterfrågan av livsmedel.
- Klimatförändringen påverkar matproduktionen, självförsörjande uppskattas i högre grad.
- Brukbar mark används allt mera till produktion av energi och råmaterial för industrin. Livsmedel blir dyrare. Mängden rent vatten minskar och priset stiger.

## Befolkningen åldras

- De stora folkgruppernas åldrande är en utmaning speciellt i västländerna under de kommande åren.
- De stora folkgruppernas åldrande påverkar exempelvis förbrukningsefterfrågan, näringslivsverksamheten, företagsamheten, kommunekonomin, efterfrågan på arbetskraft och tillgången till kunnig arbetskraft.

## Teknologiska innovationer ändrar människornas all dagliga liv

- Teknologins utveckling fortsätter med fart. Till exempel inom miljö-, energi-, informations- och kommunikations-, automations-, samt bio- och nanoteknologiområden och deras gränsområden föds kontinuerligt nya innovationer. Teknologiska lösningar hjälper i viss grad att lösa ekologiska utmaningar och förminska belastningen som riktas mot miljön.
- Teknologins utveckling skapar hela tiden nya möjligheter att förbättra produktiviteten både inom företag och den offentliga sektorn.

## Betydelsen av informationsnätverk och sociala samfund ökar

- Informationsteknologins utveckling fortsätter och allt mer information kan flyttas allt snabbare inom större områden än tidigare. Betydelsen av tillträde till nätverk och informationsförvaltning understryks. Internetanvändningen blir mångsidigare och digitaliseringen av samhället fortskrider.
- Betydelsen av sociala samfund på Internet växer. Nätverk så som Facebook används allt mer som ett medel för reklam, handel, informationsförmedling och till exempel politisk kommunikation.

## Servicenivån och dess tillgänglighet

- Då befolkningen blir äldre ökar behovet av välfärdstjänster.

*Trenderna är inte presenterade enligt prioritet*

# Trender i Sydösterbottens omvärld (2/2)

## Den offentliga sektorns överbelastning och effektivitetspress ökar

- Den offentliga ekonomins hållbarhet och säkrandet av välmående ställs hårda krav i och med minskande skattebelopp och ökande efterfrågan av social- och hälsovårdstjänster.
- Den offentliga sektorn verkar samtidigt under tryck från både ökat servicebehov och resursknapphet. För att klara av detta krävs nya sätt att producera tjänster, exempelvis elektroniskt, samt strukturella reformer.
- Kommunstrukturen förändras

## Företagsöverlåtelseerna ökar i antal

- Behov av generationsväxlingen ökar då föräldrande entreprenörer går i pension.

## Konkurrens om kunniga arbetstagare ökar

- Den internationella konkurrensen om kunniga arbetstagare blir fortsättningsvis hårdare. Länders och regioners möjligheter att erbjuda topparbetare attraktiva arbets- och boendemiljöer påverkar deras konkurrenskraft.
- Nya ledarskapsmodeller och en kreativ atmosfär attraherar kunniga arbetstagare.

## Arbetsinvandring

- Andelen utländsk arbetskraft växer både inom lågavlönade sektorer och uppgifter som kräver högutbildning och toppkompetens.

## Distansarbete

- Förbättrade telekommunikationsförbindelser, förändringar gällande arbetsbegrepp och –innehåll, samt växande energiutgifter.

## Svenska språkets ställning

- Tvånget att skriva prov i svenska i studentexamen har tagits bort.
- Kunskaperna i svenska hos studerande i landets finskspråkiga yrkeshögskolor och universitet har försämrats kraftigt under de senaste åren.
- Myndigheternas förmåga att betjäna på svenska språket har försvagats.



Regionstrategi för Sydösterbotten

---

**DEL 6**

**Nödvändiga åtgärder och  
scenariobaserade reservplaner**

---

# Nödvändiga åtgärder och scenariobaserade reservplaner

<b>4</b>	<b>Gone with the wind</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Förstärka regionens identitet och skapa ett gemensamt, starkt brand.</li> <li>• Utveckla konceptet Slow city</li> <li>• Förverkligande och kommunikation av e-regionen</li> <li>• Utveckla programtjänster, öka inkvarteringsutrymmen, marknadsföra till specifika målgrupper</li> <li>• Skräddarsydd skolning utgående från företagets behov – baserat på kompetenskartläggning</li> <li>• Öka internationaliteten – inom företagets och övriga aktörers verksamhet</li> </ul>	

- Driva målinriktad marknadsföring av regionen för att få nya företagare, invånare och besökare samt säkerställa god integrering av inflyttare.
- **Satsa på regionens nuvarande starka branscher (bla metall, livsmedel, träförädling, logistik...) och potentiella framtidsbranscher (b.la. energi och miljö, vård, turismen...).**
- **Skapa innovativa lösningar inom bildnings- och fritidssektorn för att ge trivsel för nuvarande och nya invånare.**
- **Utveckla infrastrukturen - järnvägsförbindelserna, hamnarna, riks-, stam- och bygdevägarna och nyttoanpassad kollektivtrafik.**
- **Kraftig satsning på utveckling av ICT samhället inom alla sektorer, börjande från samordning av kommunal ICT infrastruktur service via nätet.**

<b>1</b>	<b>Energy ©</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Öka hälsovårds- och välfärdutbudet samt fritidsaktiviteter</li> <li>• Utveckla individuella och alternativa grundserviceutbud</li> <li>• Skapa modernt seniorboende</li> <li>• Skapa en Företagarakademi</li> <li>• Samarbetet bör riktas även gentemot större centra – lobbying</li> <li>• Kompetensutvecklingen bör samarbeta mera med Vasa</li> <li>• Stärka kunnande utbildning i andra stadiet (yrkeskola och gymnasium)</li> <li>• Skapa en lyckande integration av invandrare t.ex. utbildningssystem</li> </ul>	

<b>3</b>	<b>Peyton place</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Anpassad utbildning och generationsväxling</li> <li>• Satsningar på utbildningar med anknytning till det regionala näringslivet, flerformsundervisning</li> <li>• Specialisering inom livsmedelsproduktionen</li> <li>• Skapa arbetsplatser för utförande nivå</li> <li>• Berika föreningslivet</li> </ul>	

- **Stimulera till innovationer och tillväxt genom att skapa nätverk, lobba aktivt och systematisera kontakter med högskolor, universitet, kompetenscentra och finansinstitut.**
- **Välja ändamålsenliga samarbetsområden i regionen och mellan regionerna t.ex. inom näringslivsutveckling, vård och utbildning.**
- **Skapa regionalt organiserad näringslivsutveckling med tillräckliga resurser.**
- **Stärka entreprenörskapstänkande, företagsamhetsfostran och attityder bland ungdomar samt stöda ägarskiften i företagen.**
- **Utnyttja existerande boende- och miljöstrukturer samt skapa nytänkande i planeringsprocesser.**
- **Skapa rätt vårdkedja inom vård- och omsorg för att få en effektiv och god service. Förbättra förutsättningar för privata företag inom vård och omsorg.**

<b>2</b>	<b>Private practice</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Utveckla företagskuvösverksamhet</li> <li>• Stöda nätverksbildning mellan företag och stärka kunnande och konkurrenskraften inom underleverantörsverksamhet. Fokusera på tillväxtföretagande</li> <li>• KIBS branschernas och HOIVA utveckling - Slow city living -&gt; distansarbete inom KIBS</li> <li>• Privat värkstadsskola i yrkesutbildningen</li> <li>• Gemensamma åtgärder för att attrahera arbetskraft utifrån (utlandet, nationellt)</li> </ul>	



Regionstrategi för Sydösterbotten

---

**DEL 7**

**Strategisk vilja**

---

# Beskrivning av Sydösterbottens vision

## NULÄGE

- Tre städer
- Stark primärnäring med stort kunnande
- Splittrad utbildning och oorganiserad näringslivsutveckling
- Låg image – hög utflyttning, svårt att få nya inflyttare
- Energipotential
- Logistiknäring och –utbildning
- Heltäckande kommunal service, bristande statlig service

## VARIFRÅN?



## VILJAN 2017

- Ett utvecklat regionalt samarbete som har målinriktad marknadsföring till företagare, invånare och besökare
- Befolkningens mångfald utvecklas till en smältdegel av kulturell mångfald
- Utvecklade verksamheter inom träförädling, metall, logistik samt livsmedelsektor i en företagsvänlig miljö.
- Fokuserat utvecklingsarbete inom energi och miljö, KIBS-företag samt vård och omsorg.
- Utveckla utbildning, kompetens, kunskap och innovationsmiljö genom regional samverkan.
- Utvecklad infrastruktur (vägar, hamnar, järnväg, ICT)
- God tillgänglighet till närservice, aktiv fritidssektor

## VART?

Sydösterbotten är  
en aktiv region med livskvalitet,  
företagsamhet och  
mångkulturell dynamik.



Regionstrategi för Sydösterbotten

---

**DEL 8**

**Strategiprogram**

---

# Sydösterbottens strategiprogram 2009 - 2017

<p><b>Prioritet 1</b> <b>Prioritet 2</b></p>	<p>Livsmedel, Metall, Träförädling, Logistik, Energi och miljö, Serviceföretag och samhälls- tjänster</p>
<p><b>Företag- samhet</b></p>	<p><b>Företagens tillväxtförmåga och entreprenörskapsprogram</b></p> <p><b>Energiförsörjningsprogram</b></p> <p>Utveckling av värdekedjan inom livsmedel</p> <p>Trä- och metallbranschernas konkurrensförmåga</p>
<p><b>Förnyelse- förmåga</b></p>	<p><b>Utvecklingsorganisering</b></p> <p><b>Forsknings-, kunskaps- och utbildningsnätverk</b></p> <p>Utvecklingsprogram för offentliga och privata tjänster</p> <p>Det lokala utbildningssystemet</p>
<p><b>Attraktions- kraft</b></p>	<p><b>ICT utvecklingsprogram</b></p> <p><b>Program för en bättre infrastruktur</b></p> <p>Program för regional marknadsföring och prioriterad mediasynlighet genom e-communities</p> <p>Hemortsprogram till studerande och utflyttade</p>

Regionala utvecklingsområden	Strategiska utvecklingsprogram	Målsättningar
Företagsamhet	<p><b>Företagens tillväxtförmåga och entreprenörskapsprogram</b></p> <p>Skapa bättre förutsättningar för tillväxt, handel och internationalisering</p> <p>Företags- entreprenörskapsprogram med speciellt fokus på tillväxtföretag och nyföretagande samt utvecklande av KIBS företagande</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Flera tillväxtföretag och företag som verkar på den nationella och internationella marknaden/Öka antalet tillväxtföretag</li> <li>• Stark bevakning av Finlands närmarknader som potentiellt marknadsområde och riktade insatser för utvecklingsverksamheten</li> <li>• Säkerställa att företagsvolymen hålls på minst nuvarande nivå</li> <li>• Öka antalet arbetstillfällen (netto) med minst 40 per år</li> <li>• Säkerställa välgenomförda generationsskiften och ägobyten i företagen</li> <li>• Ökning av antalet KIBS företag i regionen.</li> <li>• Tidigare MB-området fullt utbyggt år 2013 med ersättande verksamheter och minst 200 arbetstillfällen</li> <li>• Nya verksamheter inom vård- och omsorgsverksamhet har etablerats på sjukhusbacken som ger minst 100 nya arbetstillfällen</li> </ul>
	<p><b>Energiförsörjningsprogram</b></p> <p>Verksamhets- och etableringsprogram inom energi - och miljöföretagande</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Utvecklandet av energiföretagandet/ biobränsleproduktion inom jord och skogsbrukssektorn</li> <li>• Säkerställandet av nödvändiga stödfunktioner för externa energiproduktionsenheter (Vindkraft och Bioenergi)</li> <li>• Öka självförsörjningsgraden inom energi</li> </ul>
	<p><b>Utveckling av värdekedjan inom livsmedel</b></p> <p>Program för utveckling av livsmedelssektorn med speciell fokus på grönsaker, potatis och fiske</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Skapa mervärde för regionens livsmedel på marknaderna och öka på hela värdekedjans konkurrensförmåga genom F&amp;U och utbildningsinsatser och förnyelse</li> <li>• Höja på arbetskraftens yrkeskunskap, branschstatus och konkurrenskraft och arbetskraftstillgång</li> </ul>
	<p><b>Trä- och metallbranschernas konkurrensförmåga</b></p> <p>Förstärkning av konkurrensförmåga för verksamheter inom träförädlings- och metallbranschen</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ökning av antalet företag med aktiva affärsrelationer till aktörer på den internationella marknaden</li> <li>• Bygga nätverk, säkerställa informationsutbud, företagsaktivering</li> </ul>

Regionala utvecklingsområden	Strategiska utvecklingsprogram	Målsättningar
Förnyelseförmåga	<p><b>Utvecklingsorganisering</b></p> <p>Organisering av utvecklingsresurser i regionen och koordinera företagstjänsterna och öka samverkan mellan regioner och utvecklingstemaområden</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Organiserad form av det operativa utvecklingsarbetet i regionen och resursering av verksamheten</li> <li>• Förbättra tillgången på stödfunktioner för näringslivet</li> </ul>
	<p><b>Forsknings-, kunskaps- och utbildningsnätverk</b></p> <p>Etablering av strukturerade kontakt och samarbetsnätverk med universitet, högskolor, teknologi- och forskningsenheter</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ökning av antalet företag i regionen som har aktivtsamarbete med forsknings- och utvecklingsenheter</li> <li>• Införandet av nya distans- och flerformsundervisningsmetoder och –processer och skapa virtuella lösningar</li> </ul>
	<p><b>Utvecklingsprogram för offentliga och privata tjänster</b></p> <p>Program för komplettering av den offentliga sektorns tjänster med privata tjänsteproducenter (bl.a. samhällstjänster)</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Införandet av servicesedelförfarandet i kommunerna och utveckling av privata vård och omsorgssektorns verksamhet</li> <li>• Samservicefunktioner (statliga, kommunala, privat, tredje sektorns)</li> </ul>
	<p><b>Det lokala utbildningssystemet</b></p> <p>Utvecklande av utbildningsmiljöer inom II stadiet i samarbete med näringslivet för att säkerställa utbildning inom regionen inom prioriterade branscherna</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Säkerställa att utbildningslinjer bibehålls inom prioriterade områden, bl.a. logistik, metall, bygg, ICT, livsmedel, vård</li> <li>• Företagsamhetsfostran från lågstadiet till II stadiet</li> <li>• Specialiseringslinjer inom gymnasieutbildningen</li> <li>• Flerformsundervisning och breddad språkbas</li> </ul>

Regionala utvecklingsområden	Strategiska utvecklingsprogram	Målsättningar
<p><b>Attraktionskraft</b></p>	<p><b>ICT utvecklingsprogram</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ökan användande av ICT som hjälpmedel i mikro och SM företag</li> <li>• Skapa mervärde av regionens bredbandsinfrastruktur och fortsatt utbyggnad densamma, inkl. Kaskö</li> <li>• Effektivisera offentlig service genom kommunal samordning av ICT tjänster och funktioner</li> <li>• Ökning av andelen företag /arbetstagare som kan verka i området tack vare god ITC struktur och förbindelser</li> <li>• Test och utvecklingsplattform i samarbete mellan andra öppna kommunikationsnät</li> <li>• Utveckla samarbete över Kvarken genom direkta digitala förbindelser</li> </ul>
	<p><b>Program för en bättre infrastruktur</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Fungerande pendlingstrafik</li> <li>• Väg, järnvägs och hamnförbindelserna utvecklas och förbättras enligt regionens strategiska vilja</li> </ul>
	<p><b>Program för regional marknadsföring och prioriterad mediasynlighet genom e-communities</b></p> <p><b>Förstärkning av intern- och extern kommunikationsplattform</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Regionens synlighet förbättras genom e-community plattform med nya sociala media (Facebook, Youtube, Videostreaming, mfl)</li> <li>• Samlande plats för bl.a. fastighetsmarknadsföring, företag, presentation av branscher, boendemiljöer, etc.</li> <li>• Interaktiv kommunikationsplattform</li> <li>• Internationellt användbar (flere språk)</li> <li>• Hög standard på kommunikation och marknadsföring</li> <li>• Plattform för destinationsmarknadsföring</li> <li>• 3-städers gastronomiska program (matkultur), Röda Guldet, potatis, fisk</li> <li>• Trästadsideyllerna</li> <li>• Växthusstaden / Gröna sektorn</li> <li>• Kultur och idrott (3-sektorns roll)</li> <li>• Varje invånare är regionens marknadsförare och har kompetens för detta</li> </ul>
	<p><b>Hemortsprogram till studerande och utflyttade</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Utbildningsväsendet och ungdomarna känner bättre till regionens näringsliv</li> <li>• Utveckla metoder för att regionens studeranden skall ha koppling till regionala näringslivet under studietiden</li> <li>• Intresse skall bibehållas för hembygden genom kontinuerlig information</li> <li>• Flere ungdomar återvänder efter slutförda studier och erhåller arbetsplats</li> <li>• Företagens attityder för att ge möjlighet till examens och slutarbeten till studeranden skall förbättras</li> </ul>

## Sydösterbottens strategiprogram | (1/13)

Företags- samhet	Företagens tillväxtförmåga och entreprenörskapsprogram	Tids- schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
	<i>Nova Business Botnica strukturuomvandlingsprojekt</i>	<i>2009 - 2010</i>	<i>250</i>	<i>110</i>	<i>Kaskö, Teuva, Kris, Närpes, ÖBfPI,, EPL, Merinova, Metsä-Botnia, samarbetspartners</i>
	Bottenhavets sjukhus, fastighetsområdets utvecklingspotential privata inom vård- och omsorgsbranschen (Business park inom vård och omsorg)	2010 - 2015	500	70	Kristinestad, K-5, Hoiva-företagare / Ministerierna Leader-Aktion Österbotten
	”Entreprenörskapsakademien” Paraplyprojekt för entreprenörskapsutveckling. Aktivering av åtgärder inom bl.a. företagsamhetsfostran, Ungt företagande produktionssystem för innovationer, mentorskap, kuvösverksamhet, och generationsväxling.	2011 - 2013	200	60	Dynamo, Hanken, VAMK, VSP, Företagarföreningarna, Expertorganisationer
	Ett permanent internationaliseringsombud verksam i regionen	2011 ->	60	30	Dynamo/ Viexpo/ TE-centralen
	Företagstjänster från regional näringslivscentral (se separat plan under punkt förnyelseförmåga))	2011 ->	Se separat plan	Se separat plan	Kommunerna

**Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas** **Blå Font = Nya åtgärdsförslag**

## Sydösterbottens strategiprogram | (2/13)

	Energiförsörjningsprogram	Tids-schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
<b>Företags-samhet</b>	<i>Biogas-utvecklingsprogram för Sydösterboten-Suupohja-området</i>	2009 - 2010	120	8	Levón institutet, K:stad, Närpes, SEK, mfl.
	<i>Bioenergi-kusten 2009-2011, Kustens skogscentral</i>	2009 - 2011	570	0	Kustens skogscentral, Novia, TE centralen, Skogsägarna, producent-organisationer, värme-entreprenörer
	<b>Energieffektiva växthus 2015</b>	2009-2015	720	Definieras efter fas I, år 2009	TE-centralen, JSM, ÖSP, SLC, Novia, E-P:n Metsäkeskus, Martens, Merinovva Kustens skogscentral
	<b>Roadmap "Energidalen" (Åtgärdsprogram för ökad självförsörjningsgrad av energi och identifiering av inbesparingspotential i regionen)</b>	2010 - 2011	50	15	KOKO-Näringslivet, VASA-energikluster, Merinova, Producentorganisationer, städerna, Levón institutet

**Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas** **Blå Font = Nya åtgärdsförslag**

## Sydösterbottens strategiprogram | (3/13)

	Utveckling av värdekedjan inom livsmedel	Tids- schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
<b>Företags- samhet</b>	<b>Livsmedelskluster i Österbotten</b>	2009 - 2012	243	0	Dynamo, Concordia, VASEK, ÖSL-Pro Agria, YA, m.fl.
	<i>Utveckling av fiskerinäringen- förädling genom olika projekt finansierade via KAG (Kustaktionsgruppen Österbotten)</i>	2009 - 2011	1 000	(Ingår i KAG finansieringen)	Aktion Österbotten, TE-centralens fiskerienhet, Österbottens fiskarförbund, Fiskförädlingsföretag
	<i>Småskalig köttantering (CHARK) i Österbotten</i>	2009 - 2010	122	(Ingår i Leader finansieringen)	Aktion Österbotten, Dynamo
	<i>Närodlat och kvalitet</i>	2008-2011	200	0	YA, ÖSP, TE-centralen
	<i>Qvarkenfood, Livsmedel i kvarken</i>	2008-2011	840	0	Dynamo, Kvarkenrådet, Hushållningssällskapet rådgivning nord Ab. ÖbfPI, EP -liitto, Botnia Atlantica
	<b>Riktade utvecklingsåtgärder för potatisbranschens utveckling i Sydösterbotten-Suupohja (Ostrobothnia Potato mikrokuster)</b>	2010 - 2013	Enligt separat åtgärdsplan under perioden	Enligt separat åtgärdsplan under perioden	KOKO, Dynamo, Branschföretagen, ÖSP, ÖSL-Pro Agria, SEK, FoodPark, Foodwest

**Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas** **Blå Font = Nya åtgärdsförslag**

	Utveckling av värdekedjan inom livsmedel	Tids- schem a	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
<b>Företags- samhet</b>	Utveckling av verksamheten vid Martens trädgårdsstiftelse till nationellt centrum för tillämpad forskning och kunskapscentrum för växthusnäringen	2009 - 2017	Enligt separat plan	Enligt separat plan	Martens trädgårdsstiftelse, Växthusbranschen, ÖSP, MTT, Novia, YA, m.fl.

*Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas* **Blå Font = Nya åtgärdsförslag**

## Sydösterbottens strategiprogram | (5/13)

	Trä- och metallbranschernas konkurrensförmåga	Tids-schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
<b>Företags-samhet</b>	<i>Ostrobothnia Metall, metallbranschens utvecklingsprojekt i Österbotten</i>	2008 - 2010	389	14	<i>Dynamo/, VASEK, Concordia, Merinova, YA, Branschföretagen, ÖbfPI</i>
	<i>Woodpoint, -Träbranschens utvecklingsprojekt i Österbotten</i>	2008-2010	330	7	<i>Kustens skogscentral, Kommunerna, branschföretagen</i>
	Bransch- och företagsutveckling genom kontaktskapande åtgärder till leverantörsnätverk och huvudmän genom samarbete inom ramen för regional näringslivsfunktion	2011 -	Ingår i regional näringslivs-organisatio nens budget från 2011	Ingår i regional näringslivsor ganisations budget från 2011	Regional näringslivsfunktion

**Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas** **Blå Font = Nya åtgärdsförslag**

## Sydösterbottens strategiprogram | (6/13)

	Utvecklingsorganisering	Tids-schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
Förnyelse-förmåga	Befintligt turismsamarbete 3-Towns	On going	-	-	Turismföreningarna, Städerna , organisationer
	<i>Projekt, Stödrådgivare för mikroföretag i Sydösterbotten. Verksamhet för att förbättra utvecklingsmöjligheterna för mikroföretagen</i>	2009 - 2011	132	13	ÖSL-Pro Agria, Dynamo, TE-centralen
	Aktivering av regionutvecklingsfrågor genom KOKO-regionutvecklingsprogram för Sydösterbotten	2010 - 2013	537	265	Närpes, Krs, Kaskö, Dynamo, ÖbfPI, respektive samarbetspart
	Etablering av en fast gemensam struktur för regional näringslivsorganisation	2011 -	450/ år	300/år	KOKO/Städerna, Samarbetspartners
	Utveckling av regionkommunens beslutsprocesser (samarbetsdelegationens roll och status gällande interkommunala ärenden för regional utveckling i Sydösterbotten )	2010	(KOKO)	(KOKO)	Regionkommunen/städerna i Sydösterbotten
	Turismfunktionerna och destinationsmarknadsföring samordnas med regional näringslivsorganisation	2012	150/år	100/år	Städerna, Turistföreningarna, Näringslivsorganisationen,

Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas Blå Font = Nya åtgärdsförslag

## Sydösterbottens strategiprogram | (7/13)

	Forsknings-, kunskaps- och utbildningsnätverk	Tids-schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
Förnyelseförmåga	<i>Projekt för kompetensutveckling i SM-företag i Sydösterbotten (Kompetenscoach)</i>	2008 - 2011	239	36	<i>YA, Novaa, + andra utbildningsanordnare högskolor och universitet. Kommunerna</i>
	Utbildningsprogram för livsmedelbranschens specialbehov (Ungdoms- och vuxenutbildningsinsatser)	2010-214	ESF.finansierat	-	Dynamo, YA, Optima VAO, VAMK SEAMK, TE-centralen, m.fl.
	Fast struktur för kompetens- och utvecklingsmatchning till näringslivet (Utsedd personresurs inom näringslivsorganisationen)	2012 -	Ingår i budget för näringslivsorganisationen	Ingår i budget för näringslivsorganisationen	KOKO program, Näringslivsorganisationen, Utbildningsorganisationen
	Metodutveckling för distans och flerformsstudier genom utnyttjande av ICT infrastrukturen (Utvecklingsverksamheten genom projekt)	2011- 2014	210	105	KOKO program/Näringslivscentralen Vuxenutbildningen Universitet och högskolor, andra stadiet

*Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas* **Blå Font = Nya åtgärdsförslag**

## Sydösterbottens strategiprogram | (7/13)

	Utvecklingsprogram för offentliga och privata tjänster	Tids-schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
<b>Förnyelseförmåga</b>	<b>Införande av servicesedelförfarandet i kommunerna för hemtjänster</b>	2011->	Om-fördelning av kommunernas interna resurser	Om-fördelning av kommunernas interna resurser	KOKO-program, Kommunerna, Näringslivsorganisationen, företagarföreningar
	<b>Utveckling av samservicefunktioner för offentliga och privata tjänster.</b>	2012 - 2017	Enligt separat plan	Enligt separat plan	KOKO-program, Näringslivsorganisationen, ÖSL-Pro-Agria, TE-byråerna, mfl.
	<b>Samordningsprojekt för utveckling av byaplaneringsprocesser och byautvecklingsverksamhet i byar i Österbotten</b>	2009 - 2015	100	Ingår i kommunern as Leaderfinansiering	Aktion Österbotten, TE-centralen, byaföreningar

**Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas** **Blå Font = Nya åtgärdsförslag**

## Sydösterbottens strategiprogram | (9/13)

	Det lokala utbildningssystemet	Tids- schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
Förnyelse- förmåga	<i>Koordineringsprojekt för utveckling av företagsamhetsfostran i Österbotten</i>	2009 - 2010	172	9	VAMK, Novia, Hanken, ÅA, ÖbfPL, Kommunerna i Österbotten, Ung företagsamhet r.f.
	Permanent koordineringsresurs för företagsamhetsfostran etablerad i Sydösterbotten	2011->	15	15	Dynamo, Utbildningsväsendet, Ung företagsamhet r.f, Företagarföreningarna
	Se punkt under forsknings och utbildningsnätverk: Metodutveckling för distans och flerformsstudier genom utnyttjande av ICT infrastrukturen (Utvecklingsverksamheten genom projekt)				

Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas Blå Font = Nya åtgärdsförslag

## Sydösterbottens strategiprogram | (10/13)

Attraktions- kraft	ICT utvecklingsprogram	Tids-schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
	<i>Sydösterbottens E-business center. Utvecklande av färdigheterna i e-business.</i>	<i>2008-2010</i>	<i>152</i>	<i>35</i>	<i>Dynamo, Städerna, Näringslivet</i>
	Åtgärder för att trygga fortsatt utbyggnad av fiberoptisk bredbandstruktur i regionen till slutanvändare (FTH, Fiber to home)	2009 -	Privat regi, själv- finansierat	Privat regi, själv- finansierat	DynamoNet, KrsNET, , nationella operatörer
	Samordning av kommunala ICT tjänsteutbud och produktion för att förbättra servicekvaliteten och tillgänglighet av ICT baserad tjänsteprodukter	2011 - 2012	300	100	Kommunerna i Sydösterbotten, K-5,

*Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas* **Blå Font = Nya åtgärdsförslag**

## Sydösterbottens strategiprogram | (11/13)

	Program för regional marknadsföring och prioriterad mediasynlighet genom e-communities	Tids-schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
<b>Attraktionskraft</b>	<i>Förplanering av regional kommunikationsplattform och medieportal, innehåll, aktörer och upprätthållare</i>	2009	4	Ingår i AMO budget 2009	AMO-programmet 2009, Regionens samarbetspartners
	Förverkligande av regional e-kommunikationsplattform och medieportal.	2010 -2011	25	Ingår i KOKO budget	KOKO, kommunerna, näringsliv, utbildning, turismföreningar,
	Utveckling av tjänsteinnehåll och interaktivitet i e-portalen	2011-	15	15	Näringslivsorganisationen , kommunerna, näringsliv, turismföreningarna, utbildning

*Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas* **Blå Font = Nya åtgärdsförslag**

## Sydösterbottens strategiprogram | (12/13)

Attraktionskraft	Program för en bättre infrastruktur	Tids-schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
	<b>Aktiv intressebevakning och lobbning för offentliga medel för utveckling av de logistiska förbindelserna till och från regionen.</b> <i>Kaskö-Seinäjoki järnvägens grundförbättring</i>	2011	70 000	-	Kommunerna i Sydösterbotten, Landskapsförbunden ÖbfPI /EPL, Ministerierna
	<b>Aktiv intressebevakning och lobbning för offentliga medel för utveckling av de logistiska förbindelserna till och från regionen.</b> <i>Farledsförbättringar till Kaskö och Kristinestad</i>	2009/2013	Kaskö farled 5 000  Björnö farled, under utredning	2 000	Kommunerna i Sydösterbotten, Landskapsförbunden ÖbfPI /EPL, Ministerierna
	<b>Aktiv intressebevakning och lobbning för offentliga medel för utveckling av de logistiska förbindelserna till och från regionen.</b> <i>Riksväg 8 och stamväg 67</i>	2009/2010	Enligt separat plan	-	Kommunerna i Sydösterbotten, Landskapsförbunden ÖbfPI /EPL, Ministerierna
	<b>Kollektiv- och ärendetrafikens utveckling för att säkerställa tillgängligheten till och från regionen (enligt separat plan)</b>	2010	Enligt separat plan	Enligt separat plan	Kommunerna, ÖbfPL, Statliga myndigheter, Privata entreprenörer,

**Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas** **Blå Font = Nya åtgärdsförslag**

## Sydösterbottens strategiprogram | (13/13)

	Integrations- och hemortsprogram	Tids- schema	Total budget 1000 EUR	Kommunal budget 1000 EUR	Aktörer
<b>Attraktions- kraft</b>	<b>SHAISYD-projektet, Hållbar arbetsinvandring i Sydösterbotten</b>	2008-2011	450	70	TE-byrån, Kommunerna, Näringslivet, organisationer och föreningar i Sydösterbotten med omnejd
	<b>Planering av programupplägg och verktyg och projekt för hemortsprogrammet</b>	2010	5	Ingår i KOKO budget	KOKO programmet/Dynamo
	<b>Förverkligande av hemortsprogram i projektform</b>	2010 - 2013	35	12	Kommunerna näringslivsorganisati onen, näringslivet
	<b>Formalisering och fördjupning av integrationsverksamhet av arbetsinvandring till regionen, utveckling av den nya invånarnas utvecklingspotential och företagsamhet</b>	2012-	120	40	Kommunerna näringslivsorganisati onen, näringslivet, TE-byråerna, föreningar

**Röd kursiv font = Finansieringsbeslut klart, åtgärderna påbörjade/startas** **Blå Font = Nya åtgärdsförslag**